

Gemeente: Weststellingwerf	Oorspr. functie: kaasmakerij	Gemeentelijk monument
Plaats: Noordwolde	Huidige functie: bedrijfspand - woonhuis	Karakteristiek pand
Adres: Hoofdstraat West 75	MIP-code: FR-WES-113 Kadaster: NWD N 1069	Indifferent

Objectgericht waarderingskader: De waardebeoordeling van het afzonderlijk gebouwde object t.o.v. andere objecten.

Het doel van de waardstelling is niet om exact wetenschappelijk te bepalen wat beschermenswaardig is, maar om op een inzichtelijke en consistente manier te kunnen vaststellen wat de onderlinge waardeverhouding is. Zo ontstaat een rangorde die als ondergrond kan dienen voor beleidsmatige keuzes.

begrippenkader	relevant	specifiek	toelichting
Situatieve ruimtelijke beeldwaarde			
betekenis van het object t.a.v. ruimtelijke wandvorming	■		in de rooilijn van de Hoofdstraat net buiten het centrum
specifiek accent in het directe omgevingsbeeld	■		karakteristiek wegens detaillering, strakke lijnen
waarde van het object in een groter geheel / ensemble	■		beeldbepalend door de bouwvorm in vergelijking met gelijksoortige
bijzondere waarden, inrichting / kwaliteit van de omgeving			
Architectonische beeldwaarde			
<i>hoofdvorm: massa- of volumewerking van object</i>			
betekenis van de contour m.b.t. het object als zodanig	■		2 bouwlagen hoog pand onder plat dak
kenmerkende eigenschappen van de massa-opbouw	■		samengesteld volume bestaande uit 2 afwijkende volumes (2 kubussen) tegen elkaar
afstemming van het object naar relatieve omvang	■		in verhouding tot de belendingen is het een groot opvallend pand, met name massief
specifieke kenmerken in de vormbehandeling	■		kantige vormen, te herkennen in de bouwvorm, de vensters, de lateien en dakconstructie de luifel boven entree / portiek, maar ook rollaag met overgang in bloembak
<i>aanzichten</i>			
betekenis van de gerichtheid	■		direct aan de weg gelegen, door massief volume direct opvallend en zichtbaar
specifieke eigenschappen van de geleding	■		horizontale belijning door het basement, rollagen, lateien en dakoverstek
gehalte van de gevelcompositie	■		evenwichtige gevelindeling, zowel breedte als hoogte maten, alles is op elkaar uitgelijnd
<i>opmaak</i>			
karakteristiek materiaal / -toepassing	■		noordsverband metselwerk met verdiepte voeg, betonnen luifel boven entree houten kozijnen, betonnen lateien boven begane grond vensters
typerende kleurtoon / kleuroepassing	■		groene kozijnen en daklijst, witte ramen en dakoverstek, bruinrode baksteen
karakteristieke detaillering / ornamenten	■		bakstenen basement door rollaag, baksteen bloembak en entree inrichting staand metselwerk onder dakoverstek en siermetselwerk naast entree
betekenis van de gaafheid m.b.t. de kwetsbaarheid	■		decoratieve metselwerk en voegwerk
Cultuurhistorische en monumentale waarde			
historisch stedenbouwkundige context	■		in de oorspronkelijke structuur van Noordwolde
typerende kunsthistorische stroming of stijl	■		in de trant van de <i>nieuwe zakelijkheid (rationalisme - expressionisme)</i>
oorspronkelijke cultuurhistorische / <i>bouwhistorische</i> waarden			
authenticiteit (architectonische gaafheid) van het object			
Streekhistorische waarde			
weerspiegeling culturele, economische ontwikkeling		■	scheiding van functies in de kleinere zuivelfabrieken: van alles naar een fabriek voor boter (Wolvega) en een fabriek voor kaas (Noordwolde)
representant architect / architectonisch oeuvre			
kenmerken regionale bouwwijze / -trant / ornament			
herinnering aan persoon / gebeurtenis / curiositeit			
	x 1	x 2	TOTAALSCORE: 18

relevant: als het aspect concreet in beeld is. specifiek: als er sprake is van bijzondere waarde.

Bouwjaar: 1929

Huidige bouwtechnische toestand:

Opmerkingen:

Datum opname: oktober 2009 / 8-02-2011

Gemeente: Weststellingwerf
Plaats: Noordwolde
Adres: **Hoofdstraat West 75**

Oorspr. functie: kaasmakerij
Huidige functie: **bedrijfspand - woonhuis**
MIP-code: FR-WES-113   Kadaster: NWD N 1069

Gemeentelijk monument
Karakteristiek pand
Indifferent

Redengevende omschrijving:

Door de jaren heen, sinds de late 19^e eeuw zijn er in veel van de dorpen kleine zuivelfabrieken gebouwd. Soms particulier en soms coöperatief.

Met de bouw van de grote coöperatieve zuivelfabriek in Wolvega in 1914/1915 zijn de kleinere zuivelfabrieken langzamerhand overbodig geworden. Boter werd in Wolvega gemaakt, maar kaas werd nog lange tijd hier in Noordwolde gemaakt.

Deze voormalige kaasmakerij is gebouwd rond 1930 en is gelegen net buiten het centrum aan de belangrijke hoofdroute door Noordwolde heen, aan de Hoofdstraat West.

De kaasmakerij is gebouwd als een samengesteld volume bestaande uit twee volumes (2 kubussen) die in elkaar grijpen, de ene net iets kleiner dan de andere. Achter het kleine volume is een serre op een baksteen basement geplaatst.

De grootste kubus is direct aan de weg gelegen, de kleinere kubus springt iets naar achteren en heeft een kleine border aan de voorzijde, tussen stoep en gevel.

In verhouding tot de belendingen is het een groot en opvallend massief volume. Het ontwerp kenmerkt zich door kantige vormen, te herkennen in de twee kubusvormige volumes op rechthoekig grondplan. De rechtgesloten vensters, de doorlopende lateien, de luifel boven het portiek van de entree, maar ook door het basement, de muurtjes / bloembakken die je tot het entree begeleiden zijn kantig van vorm.

Het lijnenspel in de gevelcompositie is voornamelijk horizontaal. Dit door het bakstenen basement, de rollagen, lateien, dorpel bovenramen en het markante dakoverstek.

De rechter zijgevel bezit stroken raamvensters. Enkele vensteropeningen zijn dichtgemetseld. Aan de boven en onderzijde van de vensters is een rollaag aanwezig. enkele vensters, o.a. in de achtergevel zijn gewijzigd.

Het gebouw is opgetrokken uit bruinrode baksteen, in noordsverband metselwerk gemetseld en is voorzien van een verdiepte voeg. De kozijnen zijn van hout en groen geschilderd met witte ramen.

De luifel boven de portiek is recht en strak omtimmerd. De betonnen latei boven de begane grond vensters en de doorlopende vensterdorpel onder de verdiepingsvensters zijn van beton en wit gesausd.

Het grote dakoverstek is aan de onderzijde voorzien van houten kraalschroten en een nieuwe, groene daklijst.

Karakteristiek is het bakstenen basement gecreëerd door een bakstenen rollaag, de bakstenen terrein inrichting, het verticale metselwerk boven de verdiepingsvensters ter decoratie van de bovenzijde van de gevel onder de dakoverstek en het sierbaksteen links langs het portiek van de entree, waar de stenen wisselend uitkragen. De entree is voorzien van een kozijn met zijlicht, een symmetrische voordeur met centraal vijf ruitjes verticaal geplaatst en een natuursteen brievenbus.

Advies met betrekking tot bouwkundige staat en onderhoud:

Bouwkundige staat van het pand is voor zover waarneembaar in redelijk tot goede staat.

Motivatie:

Het pand is van algemeen belang als gemeentelijk monument door:

- de opvallende ligging langs de Hoofdstraat te Noordwolde;
- architectuurhistorische waarde (bouwstijl);
- cultuurhistorische en streekhistorische waarde (als voormalige kaasmakerij);
- De kenmerkende baksteen decoraties in de gevel (tekenend voor de nieuwe-zakelijke bouwstijl);
- en met name de authenticiteit van het metselwerk.

Gemeente: Weststellingwerf	Oorspr. functie: arbeiderswoningen	naam: het Rode Dorp	Gemeentelijk monument
Plaats: Noordwolde	Huidige functie: arbeiderswoningen		Karakteristiek pand
Adres: Rode Dorp (20 woningen)	MIP-code: FR-WES-74	Kadaster: NWD N 266	Indifferent

Objectgericht waarderingskader: De waardebeoordeling van het afzonderlijk gebouwde object t.o.v. andere objecten.

Het doel van de waardstelling is niet om exact wetenschappelijk te bepalen wat beschermenswaardig is, maar om op een inzichtelijke en consistente manier te kunnen vaststellen wat de onderlinge waardeverhouding is. Zo ontstaat een rangorde die als ondergrond kan dienen voor beleidsmatige keuzes.

begrippenkader	relevant	specifiek	toelichting
Situatieve ruimtelijke beeldwaarde			
betekenis van het object t.a.v. ruimtelijke wandvorming	■		in de rooilijn van het Rode Dorp, gelegen tussen allerlei gelijke woningen
specifiek accent in het directe omgevingsbeeld	■		panden zijn markant aanwezig in de omgeving wegens eenheid
waarde van het object in een groter geheel / ensemble		■	ensemble waarde met alle 20 arbeiderswoningen aan de weg
bijzondere waarden, inrichting / kwaliteit van de omgeving	■		beeldbepalend in de omgeving door bouwstijl en als bijzonder gebied
Architectonische beeldwaarde			
<i>hoofdvorm: massa- of volumewerking van object</i>			
betekenis van de contour m.b.t. het object als zodanig	■		een voorhuis met schuurruimte met tuitgevel onder zadeldak met achterschild
kenmerkende eigenschappen van de massa-opbouw	■		homogeen volume op rechthoekige plattegrond, aan de achterzijde aan weerszijden verbreed tot een schuur, waardoor het dak door loopt
afstemming van het object naar relatieve omvang	■		in verhouding tot belendingen, kleine arbeiderswoningen
specifieke kenmerken in de vormbehandeling	■		als herkenbare woningwet volkswoningen ("spultjes") met kantige vormen
<i>aanzichten</i>			
betekenis van de gerichtheid	■		aan weerszijden gelegen aan de straat, gericht naar de weg; duidelijk zichtbaar
specifieke eigenschappen van de geleding			
gehalte van de gevelcompositie	■		kleine woningen met goede schaalverhoudingen
<i>opmaak</i>			
karakteristiek materiaal / -toepassing	■		bakstenen gevel in kruisverband metselwerk, gesneden voeg, golfde Friese pan, houten vensters
typerende kleurtoon / kleuroepassing	■		witte kozijnen, groene ramen, natuurrode dakpan, roodbruine baksteen
karakteristieke detaillering / ornamenten			
betekenis van de gaafheid m.b.t. de kwetsbaarheid	■		alle authentieke onderdelen zijn door de schaal kwetsbaar(pan en metselwerk).
Cultuurhistorische en monumentale waarde			
historisch stedenbouwkundige context		■	oorspronkelijke "nederzetting" nabij Zandhuizen in het landschap
typerende kunsthistorische stroming of stijl	■		volkswoningen in het kader van de woningwet (in de trant van het traditionalisme)
oorspronkelijke cultuurhistorische / <i>bouwhistorische</i> waarden			
authenticiteit (architectonische gaafheid) van het object	■		beeldwaarde als complex in voldoende mate authentiek
Streekhistorische waarde			
weerspiegeling culturele, economische ontwikkeling		■	sociaal economische, cultuurhistorische en landschappelijke waarde
representant architect / architectonisch oeuvre			
kenmerken regionale bouwwijze / -trant / ornament			
herinnering aan persoon / gebeurtenis / curiositeit			
	x 1	x 2	TOTAALSCORE: 20

relevant: als het aspect concreet in beeld is. specifiek: als er sprake is van bijzondere waarde.

Bouwjaar: 1922

Huidige bouwtechnische toestand:

in technische goede staat.

Opmerkingen:

het betreft een kenmerkende ontwikkeling in de sociale woningbouw, waar het gaat om een redelijk gaaf stedenbouwkundig ruimtelijk complex van "nog" 20 woningen (er zijn twee verloren gegaan), nr. 13 is van ondergeschikt belang (vernieuwd).

Datum opname: oktober 2009/12-10-2010

De provincie heeft het gebied omschreven als gebied met bijzondere waarde (geen formele status).

Gemeente: Weststellingwerf
 Plaats: Noordwolde
 Adres: Rode Dorp 9

Oorspr. functie: arbeiderswoningen naam: **het Rode Dorp**
 Huidige functie: **arbeiderswoningen**
 MIP-code: FR-WES-74 Kadaster: NWD N 266

Gemeentelijk monument
 Karakteristiek pand
 Indifferent

Bron: Fries Foto Archief

Redengevende omschrijving:

In de jaren '20 is er net boven Noordwolde een relatief grote sociale woningbouw ontwikkeling geweest. Hier zijn in 1922 22 “volkswoningen” gebouwd. Van deze 22 “spultsjes” zijn er twee verloren gegaan en één is vervangen.

Deze woninkjes zijn gelegen nabij Noordwolde, als soort nederzetting, het Rode Dorp. Door deze ensemble van woningen, maar zeker ook de authenticiteit van de hoofdvorm van de woningen en de streekhistorische waarde als sociale woningbouw in Noordwolde, maakt het geheel behoudenswaardig.

De provincie Fryslân heeft het gebied omschreven als gebied met bijzondere waarden. Dit is echter geen formele status.

De woningen zijn aan weerszijden van de straat om en om geplaatst. De woningen bestaan uit een klein woongedeelte op vierkant grondplan met aan de achterzijde een verbrede schuurruimte, welke inmiddels bij de woonfunctie is getrokken.

De woningen bestaan uit één bouwlaag en een zolderverdieping onder zadeldak met achterschild. De voorgevel is als tuitgevel uitgevoerd en bezit op de begane grond twee raamvensters en op de zolder twee kleine raamvensters. De rechter zijgevel is nagenoeg gesloten, enkel twee boven elkaar geplaatste kleine vensters geven de plaats van de kelder aan. In de linker zijgevel is één raamvenster in het voorgedeelte geplaatst. Boven de vensters zijn hanekammen aangebracht en aan de onderzijde gemetselde raamdorpels.

In de achterdeel zijn enkele kleine vensters aanwezig (veelal later aangebracht) en in de achtergevel is de toegang gerealiseerd.

Aan de achterzijde van de woningen zijn diverse aanbouwen gerealiseerd. Deze aanbouwen vallen niet onder de bescherming.

De woningen zijn opgetrokken met een roodbruine baksteen in kruisverband met oorspronkelijk gesneden voegwerk. De topgevel en het achterdeel zijn in halfsteens metselwerkverband gemetseld.

Op het dak ligt een natuurrode gegolfde Friese pan met bijpassende platte vorsten. In het linker dakschild staat de schoorsteen. Onder de kap is rondom een eenvoudige houten bakgoot op houten klossen aanwezig.

De kozijnen en ramen zijn van hout en geschilderd in wit met groene ramen. De vensters zijn niet authentiek.

Advies met betrekking tot bouwkundige staat en onderhoud:

Bouwkundige staat van de panden zijn redelijk tot goed. De woningen aan de oostzijde van de straat (voorgevel op het westen) waren voorzien van een stuclaag tegen de halfsteens topgevel (regendoorslag). Dit probleem is nu anders opgelost waardoor de stuclaag weer is verwijderd.

Motivatie:

De woningen van het Rode Dorp zijn van algemeen belang als gemeentelijk monument door:

- de ensemble waarde;
- architectuurhistorische waarde;
- cultuurhistorische waarde (snelle ontwikkelingen van Noordwolde door de rotanindustrie);
- en de authenticiteit.

Gemeente: Weststellingwerf	Oorspr. functie: tramdirecteurswoning	Gemeentelijk monument
Plaats: Noordwolde	Huidige functie: woonhuis	Karakteristiek pand
Adres: Rietvlechtstraat 15	MIP-code: FR-WES-92B Kadaster: NWD H 4632	Indifferent

Objectgericht waarderingskader: De waardebeoordeling van het afzonderlijk gebouwde object t.o.v. andere objecten.

Het doel van de waardestelling is niet om exact wetenschappelijk te bepalen wat beschermenswaardig is, maar om op een inzichtelijke en consistente manier te kunnen vaststellen wat de onderlinge waardeverhouding is. Zo ontstaat een rangorde die als ondergrond kan dienen voor beleidsmatige keuzes.

begrippenkader	relevant	specifiek	toelichting
Situatieve ruimtelijke beeldwaarde			
betekenis van het object t.a.v. ruimtelijke wandvorming	■		achter de huidige rooilijn van de Rietvlechtstraat, parallel achter de Hoofdstraat geeft samen met het station de oorspronkelijke ligging van het spoor aan
specifiek accent in het directe omgevingsbeeld	■		karacteristiek in straatbeeld detaillering en kleurstellingen
waarde van het object in een groter geheel / ensemble	■		ensemble waarde met het nabij gelegen voormalige station
bijzondere waarden, inrichting / kwaliteit van de omgeving			de directe omgeving verstoort het oorspronkelijke beeld
Architectonische beeldwaarde			
<i>hoofdvorm: massa- of volumewerking van object</i>			
betekenis van de contour m.b.t. het object als zodanig	■		één bouwlaag met verdieping onder zadeldak
kenmerkende eigenschappen van de massa-opbouw	■		homogeen volume op rechthoekige plattegrond, parallel aan de weg gelegen
afstemming van het object naar relatieve omvang	■		in verhouding tot het formaat van het verderop gelegen station
specifieke kenmerken in de vormbehandeling	■		kantige vormen, ter herkennen in de dakkapellen, de puntige topgevel en de vensters
<i>aanzichten</i>			
betekenis van de gerichtheid	■		door kleurstelling en ligging duidelijk zichtbaar vanaf de publieke ruimte
specifieke eigenschappen van de geleding	■		horizontale belijning door uitkragend bakstenen basement, venster uitlijning, goot met gemetselde kroonlijst
gehalte van de gevelcompositie	■		iets asymmetrische gevel, centraal gelegen entree en topgevel, aan beide zijden twee vensters (rechterkant als dubbele raampartij) met daarboven twee dakkapellen
<i>opmaak</i>			
karacteristiek materiaal / -toepassing	■		halfsteens metselverband, houten vensters met roedenverdeling, kruispan
typerende kleurtoon / kleurtoepassing	■		crème kozijnen, groene ramen, roodbruin baksteen met rode hanenkam, crème stuc details als aanzetstenen, groen verglaasde tegels in gootlijst, bruin verglaasde pan
karacteristieke detaillering / ornamenten	■		roedes in de vensters bovenlichten met geel glas, baksteen decoraties als kroonlijst topgevel en dakkapellen
betekenis van de gaafheid m.b.t. de kwetsbaarheid	■		kruispan en de vensters met roeden en geel glas
Cultuurhistorische en monumentale waarde			
historisch stedenbouwkundige context	■		in de oorspronkelijke structuur van Noordwolde waar parallel aan de Hoofdstraat de spoorlijn heeft gelopen
typerende kunsthistorische stroming of stijl	■		elementen van overgangsarchitectuur / <i>vernieuwingsstijl</i>
oorspronkelijke cultuurhistorische / <i>bouwhistorische</i> waarden			
authenticiteit (architectonische gaafheid) van het object	■		beeldwaarde en intrinsieke waarde in redelijke mate authentiek
Streekhistorische waarde			
weerspiegeling culturele, economische ontwikkeling	■		sociaal economische, cultuurhistorische en landschappelijke waarde
representant architect / architectonisch oeuvre			
kenmerken regionale bouwwijze / -trant / ornament			
herinnering aan persoon / gebeurtenis / curiositeit	■		dienstwoning van het spoor
	x 1	x 2	TOTAALSCORE: 19

relevant: als het aspect concreet in beeld is. specifiek: als er sprake is van bijzondere waarde.

Bouwjaar: 1914

Huidige bouwtechnische toestand:

Opmerkingen:

Datum opname: oktober 2009 / 08-02-2011

De stedenbouwkundige context is door de jaren heen ingrijpend gewijzigd, waarbij alleen voor de geschiedkundig onderlegde beschouwer nog rudimenten van de oorspronkelijke ontstaans- en ontwikkelingsgeschiedenis herkenbaar zijn. Met name het tracé van het spoor is ruimtelijk verloren gegaan.

Gemeente: Weststellingwerf
Plaats: Noordwolde
Adres: **Rietvechtstraat 15**

Oorspr. functie: tramdirecteurswoning
Huidige functie: **woonhuis**
MIP-code: FR-WES-92B Kadaster: NWD H 4632

Gemeentelijk monument
Karakteristiek pand
Indifferent

Redengevende omschrijving:

Op maandagmorgen 18 mei 1914 werd de tram onder grootse belangstelling ingehaald in Noordwolde. Onder leiding van de heer H. Ellens (directeur van de Rietvlechtschool) was een feestprogramma in elkaar gezet. Toen de tram binnen kwam waren er honderden mensen bijeen om dit te aanschouwen. Zo werd de opening van de tramdienst Steenwijk – Noordwolde – Oosterwolde – Smilde gevierd.

Nog geen 50 jaar later is de tram alweer opgedoekt. Er is niets meer te zien van de oude tramlijn die daar tot 1962 werd gebruikt. De enige herinnering aan de tramlijn zijn het voormalige tramstation en de iets verderop gelegen woning van de tramdirecteur.

De woning valt direct op in het straatbeeld, dit omdat deze niet binnen de belendingen valt en ook qua ligging niet bij de omliggende gebouwen lijkt te horen. De woning ligt naar achteren ten opzichte van de rooilijn van de huidige Rietvlechtstraat, parallel achter de Hoofdstraat gelegen. Hier liep destijds de oorspronkelijke spoorlijn. Iets verderop naar het oosten staat nog het station, gebouwd in dezelfde tijd en volgens zelfde bouwstijl.

Door bouwstijl en ligging is de woning markant aanwezig. De iets asymmetrische woning is gebouwd als homogeen volume op rechthoekige plattegrond, parallel aan de weg gelegen, onder ongelijkzijdig zadeldak.

De kantige vormtaal is te herkennen in de dakkapellen, de topgevel, de vensters, roedes, de bakstenen fries onder lijstgoot .

Horizontale belijning in de gevel wordt veroorzaakt door het uitkragende bakstenen basement met de afgeschuinde bakstenen rollaag aan de bovenzijde, de vensters met doorlopende raamdorpel en hanenkammen en het "hoofdgestel" met uitkragende rollaag architraaf, blokverband metselwerk als kroonlijst en de gootlijst.

De woning is opgetrokken uit roodbruine baksteen in halfsteens metselwerkverband met deels gesneden voeg. De houten vensters bestaan uit een geprofileerd kozijnen met afgeronde hoeken en boven- en onderraam met roedenverdeling. De gestuukte details in de gevel, als aanzet- en sluitstenen bij de hanenkammen en in de fries zijn nadrukkelijk aanwezig. Op het dak ligt een oranjebruin verglaasde kruispan.

In de bovenlichten is geel glas tussen de karakteristieke roeden geplaatst. De raamdorpels zijn van grijs hardsteen, net als de optrede voor de entree. In het blokverband zijn groen geglazuurde tegeltjes als decoraties aangebracht.

Advies met betrekking tot bouwkundige staat en onderhoud:

Bouwkundige staat van het pand is goed.

Motivatie:

De woning is van algemeen belang als gemeentelijk monument door:

- de cultuurhistorische waarde in relatie met de situering, verbonden met de geschiedenis en ontwikkeling van Noordwolde;
- architectuurhistorische waarde (bouwstijl) en decoraties in de gevel;
- en de authenticiteit.

in gebruik als tramstation

Gemeente: Weststellingwerf
Plaats: Noordwolde
Adres: **Rotanstraat 3**

Oorspr. functie: tramstation
Huidige functie: **geen / opslag**
MIP-code: FR-WES-92A Kadaster:

Gemeentelijk monument
Karakteristiek pand
Indifferent

Objectgericht waarderingskader: De waardebeoordeling van het afzonderlijk gebouwde object t.o.v. andere objecten.

Het doel van de waardstelling is niet om exact wetenschappelijk te bepalen wat beschermenswaardig is, maar om op een inzichtelijke en consistente manier te kunnen vaststellen wat de onderlinge waardeverhouding is. Zo ontstaat een rangorde die als ondergrond kan dienen voor beleidsmatige keuzes.

begrippenkader	relevant	specifiek	toelichting
Situatieve ruimtelijke beeldwaarde			
betekenis van het object t.a.v. ruimtelijke wandvorming	■		vrijstaand aan de oostzijde van de Rotanstraat, parallel achter de Hoofdstraat gelegen
specifiek accent in het directe omgevingsbeeld	■		karakteristiek in straatbeeld door detaillering en ligging
waarde van het object in een groter geheel / ensemble	■		ensemble waarde met naastgelegen spoordirecteurswoning
bijzondere waarden, inrichting / kwaliteit van de omgeving			de huidige directe omgeving geeft geen meerwaarde aan het object
Architectonische beeldwaarde			
<i>hoofdvorm: massa- of volumewerking van object</i>			
betekenis van de contour m.b.t. het object als zodanig	■		een bouwlaag hoog pand onder afgeknot en dwars schilddak
kenmerkende eigenschappen van de massa-opbouw	■		samengesteld volume: hoofdvolume op rechthoekige plattegrond parallel aan de weg gelegen, daartussen een verhoogt volume dat de gevel en kap doorbreekt
afstemming van het object naar relatieve omvang	■		middelgroot bouwvolume, maar als tramstation niet groot
specifieke kenmerken in de vormbehandeling	■		kantige breed pand met verhoogt tussenstuk waardoor markante kapvorm ontstaat afwisseling van vensters en deuren
<i>aanzichten</i>			
betekenis van de gerichtheid	■		duidelijk zichtbaar vanuit de publieke ruimte. Gericht op het oorspronkelijke spoor
specifieke eigenschappen van de geleding	■		horizontale belijning door rollaag en metselwerk speklagen uitkragende rollaag met blokverband, metselwerk als soort kroonlijst
gehalte van de gevelcompositie	■		asymmetrische gevel, korte gevels symmetrisch
<i>opmaak</i>			
karakteristiek materiaal / -toepassing	■		kruisverband metselwerk met gesneden en platte voeg, houten kozijnen, roede verdeling van de bovenlichten, tegels in metselwerk, kruispan
typerende kleurtoon / kleurtoepassing	■		witte kozijnen, groene ramen, roodbruin baksteen met rode hanekammen en speklagen crème gestucte details als aanzet stenen bij de hanekammen, groene tegeltjes in siermetselwerk, grijze hardstenen raamdorpels en optrede tot entree, bruine kruispan
karakteristieke detaillering / ornamenten	■		roedes in de vensters, metselwerk decoraties, piron
betekenis van de gaafheid m.b.t. de kwetsbaarheid	■		kruispan, stationsnaamvoering boven de deuren, vensters met roedes
Cultuurhistorische en monumentale waarde			
historisch stedenbouwkundige context	■		in de oorspronkelijke structuur van Noordwolde waar parallel aan de Hoofdstraat de spoorlijn heeft gelopen
typerende kunsthistorische stroming of stijl	■		elementen van de overgangsarchitectuur (<i>vernieuwingsstijl</i>)
oorspronkelijke cultuurhistorische / <i>bouwhistorische</i> waarden	■		als tramstation uitzonderlijk bouwtype
authenticiteit (architectonische gaafheid) van het object	■		beeldwaarde in voldoende mate authentiek
Streekhistorische waarde			
weerspiegeling culturele, economische ontwikkeling	■		sociaal economische, cultuurhistorische en landschappelijke waarde
representant architect / architectonisch oeuvre			
kenmerken regionale bouwwijze / -trant / ornament			
herinnering aan persoon / gebeurtenis / curiositeit			
	x 1	x 2	TOTAALSCORE: 19

relevant: als het aspect concreet in beeld is.

specifiek: als er sprake is van bijzondere waarde.

Bouwjaar: 1913

Huidige bouwtechnische toestand:

Opmerkingen:

Aan de Rotanstraat in Noordwolde staat het voormalige tramstation van de Nederlandsche Tramweg Maatschappij (NTM). Het stationsgebouw in Berlagiaanse stijl werd in 1913 gebouwd en maakte onderdeel uit van de tramlijn Steenwijk-Frederiksoord-Noordwolde-Assen.

Datum opname: maart 2010 / 08-02-2011

Gemeente: Weststellingwerf
Plaats: Noordwolde
Adres: Rotanstraat 3

Oorspr. functie: tramstation
Huidige functie: geen / opslag
MIP-code: FR-WES-92A

Kadaster:

Gemeentelijk monument
Karakteristiek pand
Indifferent

Redengevende omschrijving:

Op maandagmorgen 18 mei 1914 werd de tram onder grootse belangstelling ingehaald in Noordwolde. De opening van de tramdienst Steenwijk – Noordwolde – Oosterwolde – Smilde was een feit.

Nog geen 50 jaar later is de tram alweer opgedoekt. Er is niets meer te zien van de oude tramlijn die daar tot 1962 werd gebruikt.

De enige herinnering aan de tramlijn zijn het tramstation en de iets verderop gelegen woning van de tramdirecteur. Het voormalige tramstation, welke momenteel geen functie heeft, valt op in het straatbeeld omdat de oude structuur van de spoorlijn niet meer is af te lezen en ook qua ligging niet bij de huidige omliggende gebouwen lijkt te horen. Het voormalige tramstation is nu een zelfstandig object aan de Rotanstraat, parallel achter de Hoofdstraat gelegen. Iets verderop naar het westen staat nog de woning van de tramdirecteur, gebouwd in dezelfde tijd en volgens zelfde bouwstijl.

Door bouwstijl valt het voormalige station direct op. Het is gebouwd als homogeen volume op breed rechthoekige grondplan, onder een samengesteld, deels afgeknot schilddak.

Het asymmetrische uiterlijk ontstaat door het verhoogde middenstuk met de dwars geplaatste schildkap. De kap is bedekt met een bruin verglaasde kruispan met bijpassende hoekkeperpannen en op de nok afgewerkt met een piron.

De rondom lopende goot, welke bij de verhoogde tussendeel eveneens verhoogt is aangebracht, rust op fraai bewerkte gootklossen. Onder de goot van het verhoogde tussenlid is siermetselwerk aangebracht bestaande uit uitkragende bakstenen metsellaag, een vierkant gemetseld blokmotief waarin groen geglaazuurde tegeltjes. Het geheel als een soort gootlijst.

Het voormalige tramstation is opgetrokken uit roodbruine baksteen in kruisverband met een iets gesneden voeg, herstelwerk is met platte voeg. De kozijnen zijn van hout en geschilderd in crèmewit kleur. De groene ramen bezitten een vier, zes of achtruit roedeverdeling. De raamdorpels zijn van grijs hardsteen.

De gestuukte details in de gevel, als aanzet- en sluitstenen bij de hanenkammen zijn crèmewit. Helaas zijn veel venster- en deuropeningen aangetast door de latere functies.

Advies met betrekking tot bouwkundige staat en onderhoud:

Bouwkundige staat is redelijk tot goed.

Motivatie:

Het voormalig tramstation is van algemeen belang als gemeentelijk monument door:

- de cultuurhistorische waarde in relatie met de situering, verbonden met de geschiedenis en ontwikkeling van Noordwolde;
- architectuurhistorische waarde (bouwstijl);
- de rijke decoraties in de gevel;
- en de authenticiteit van de hoofdvorm.

